

MINISTERSTWO ENERGII

Podsekretarz Stanu
Tadeusz Skobel

Warszawa 27 czerwca 2019

DE.VII.4110.5.2019

IK: 371258

Pan
Jan Nowak
Prezes
Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw w obszarze inteligentnego opomiarowania, uprzejmie informuję co następuje.

1. 15-minutowe okresy zbierania danych pomiarowych

Obowiązek wprowadzenia 15-minutowych okresów zbierania danych począwszy od 1 stycznia 2021 r. został określony w prawodawstwie Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 53 Rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania:

„Artykuł 53 Okres rozliczania niezbilansowania

1. W terminie trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wszyscy OSP stosują okresy rozliczania niezbilansowania wynoszące 15 minut we wszystkich obszarach graficznych, jednocześnie zapewniając, aby wszystkie granice podstawowego okresu handlowego pokrywały się z granicami okresów rozliczania niezbilansowania.

2. OSP obszaru synchronicznego mogą wspólnie wnioskować o zwolnienie z wymogu określonego w ust. 1.

3. Jeżeli właściwe organy regulacyjne obszaru synchronicznego przyznają zwolnienie z wymogu określonego w ust. 1 na wspólny wniosek OSP danego obszaru synchronicznego lub z ich własnej inicjatywy, właściwe organy regulacyjne przeprowadzają we współpracy z Agencją i przynajmniej co trzy lata analizę kosztów i korzyści dotyczącą harmonizacji

okresów rozliczania niezbilansowania w ramach obszarów synchronicznych i między obszarami synchronicznymi.”.

Ponadto, w przygotowanym w ramach pakietu legislacyjnego „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej art. 8 ust. 4 stanowi:

“By 1 January 2021, the imbalance settlement period shall be 15 minutes in all scheduling areas, unless regulatory authorities have granted a derogation or an exemption. Derogations may be granted only until 31 December 2024.

From 1 January 2025, the imbalance settlement period shall not exceed 30 minutes where an exemption has been granted by all the regulatory authorities within a synchronous area.”.

Rozporządzenie to wejdzie w życie 3 lipca br.

Odnosząc się do wyrażonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych obaw dotyczących możliwości profilowania osób fizycznych na skutek pozyskiwania przez podmioty wskazane w art. 11w ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 730 oraz 755) (zwanej dalej „PE”) - dodawanym przez art. 1 pkt 19 projektu - danych z liczników zdalnego odczytu w odstępach 15-minutowych, podkreślić należy, że celem projektowanych zmian nie jest umożliwienie podmiotom wskazanym w art. 11zf ust. 1 PE, podejmowania wobec osób fizycznych decyzji wyłącznie w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie, w tym profilowanie, danych osobowych.

Zgodnie z art. 4 pkt 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (zwanego dalej „RODO”) profilowanie oznacza dowolną formę zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych, które polega na wykorzystaniu danych osobowych do oceny niektórych czynników osobowych osoby fizycznej, w szczególności do analizy lub prognozy aspektów dotyczących efektów pracy tej osoby fizycznej, jej sytuacji ekonomicznej, zdrowia, osobistych preferencji, zainteresowań, wiarygodności, zachowania, lokalizacji lub przemieszczania się.

Celem utworzenia centralnego systemu informacji rynku energii nie jest umożliwienie pozyskiwania od użytkowników końcowych jakichkolwiek dodatkowych danych osobowych. Zbierane informacje nie będą podlegały profilowaniu w rozumieniu art. 4 pkt 4 RODO i nie będzie dochodzić do zaistnienia okoliczności wymagających uwzględnienia restrykcyjnych

zasad przewidzianych przez art. 22 ust. 1 RODO (zgodnie z którym osoba, której dane dotyczą, ma prawo do tego, by nie podlegać decyzji, która opiera się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu i wywołuje wobec tej osoby skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na nią wpływa). W przepisie tym występują zatem dwie przesłanki, które muszą wystąpić łącznie, tj.:

- dotycząca osoby fizycznej decyzja musi zostać podjęta w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie, oraz
- decyzja powinna wywoływać wobec takiej osoby skutki prawne, lub w inny istotny sposób na nią wpływać.

W mojej ocenie brak jest podstaw do przyjęcia, że zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych odbiorców końcowych, które będzie następowało w ramach centralnego systemu informacji rynku energii, będzie wywoływało dla użytkowników końcowych skutki prawne lub w inny istotny sposób wpływało na prawa i wolności tych osób.

Dlatego podtrzymuję swoje stanowisko w zakresie wprowadzenia 15-minutowych okresów zbierania danych, co w mojej ocenie nie stanowi profilowania.

2. Współadministrowanie danych

W mojej ocenie istnieją podstawy faktyczne do przyjęcia, że wskazane w art. 11 w ust. 2 PE podmioty będą współadministratorami danych w rozumieniu art. 26 ust. 1 RODO. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli co najmniej dwóch administratorów wspólnie ustala cele i sposoby przetwarzania, są oni współadministratorami. Powyższe nie oznacza jednak, że wspólne cele muszą być takie same, istotnym jest wykazanie wzajemnych interakcji (wspólnie zaplanowanego działania), które zachodzą pomiędzy administratorami oraz wykorzystywanie wspólnej bazy danych. Takie stanowisko zostało potwierdzone przez Ustawodawcę w ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. z 2019 r. poz. 730). Przykładowo w ustawie z 8 września 2006 r. o państwowym ratownictwie medycznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 993), dodano art. 24c ust. 1, zgodnie z którym minister właściwy do spraw zdrowia, wojewodowie, dysponent lotniczych zespołów ratownictwa medycznego będący jednostką nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw zdrowia i dysponenti zespołów ratownictwa medycznego są współadministratorami danych w SWD PRM (System

Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego) oraz innych danych uzyskanych w związku z przyjmowaniem oraz obsługą zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach z wykorzystaniem SWD PRM. Przykład ten obrazuje, że poszczególne podmioty mogą korzystać z danych do realizacji własnych celów, co nie stoi w sprzeczności z przyjęciem, że przysługuje im status administratora danych. Istotnym jest bowiem wspólne ustalenie celów i sposobów przetwarzania danych.

Jednocześnie podzielam stanowisko Prezesa UODO, dotyczące obowiązku przejrzystego określenia zasad odpowiedzialności współadministratorów. Dlatego, też zaproponowane brzmienie art. 11zf PE, rozstrzyga w sposób nie budzący wątpliwości, zakresy odpowiedzialności poszczególnych współadministratorów.

Nie można natomiast zgodzić się z zarzutami Prezesa UODO, dotyczącymi ograniczeń praw i wolności osób fizycznych w związku z realizacją obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 RODO, poprzez umieszczenie jego treści na platformie, o której mowa w art. 11zd ust. 6 PE. Projektowane przepisy w art. 11zf ust. 7-9 oraz art. 11zg i art. 11zh, stanowią odpowiedź na zawarty w art. 23 ust. 2 RODO obowiązek właściwego uregulowania ograniczenia w realizowaniu praw podmiotowych określonych w RODO.

Odnosząc się do wątpliwości Pana Prezesa dotyczących brzmienia art. 11 zf ust. 2 i 3 pkt 3 projektu, wskazać należy, że przepis miał na celu umożliwienie sprzedawcy energii elektrycznej/operatorowi systemu elektroenergetycznego, uzyskania dostępu do wszelkich niezbędnych dla przygotowania odpowiedzi na wnioski osób fizycznych, danych osobowych, tj. również tych, których nie przetwarza w związku z wykonywaniem swoich standardowych zadań.

3. 7-letni okres przechowywania danych osobowych

W zakresie wątpliwości Prezesa UODO dotyczących ustalenia 7-letniego okresu przechowywania danych osobowych, należy podnieść, że wybór przedmiotowego okresu przedawnienia podyktowany jest logiką przedawniania się roszczeń majątkowych. Znaczna część ewentualnych roszczeń majątkowych, dla których Centralny System Informacji Rynku Energii („CSIRE”) posiadał będzie dane dotyczyć będzie tzw. świadczeń okresowych. Zakłada się jednak, że część procesów rynku energii dotyczyć będzie zdarzeń jednorazowych, nieokresowych, dla których termin przedawnienia roszczeń wynosi co do zasady 6 lat. Dodatkowo, uznano za zasadne dodanie jednego roku jako marginesu bezpieczeństwa trwałości informacji. Pozwala on oczekiwać, że zainteresowany podmiot zrobi z tych danych

użytek celem ochrony swoich prawnie uzasadnionych interesów w przypadku potencjalnego sporu prawnego.

4. Status instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej a regulowanie niektórych zagadnień związanych z danymi osobowymi

Zgodnie z art. 9g ust. 1 PE operator systemu przesyłowego obowiązany jest do opracowania instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej. Z art. 23 ust. 2 pkt 8 PE oraz art. 9g ust. 7 PE wynika kompetencja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (zwanego dalej „Prezesem URE”) do zatwierdzania instrukcji oraz akceptowania jej każdorazowej zmiany w ramach postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji administracyjnej. Na podstawie art. 23 ust. 1 PE, Prezes URE zmierza do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii. Zdaniem Ministerstwa Energii włączenie w/w organu regulacyjnego w proces akceptacji instrukcji stanowi odpowiednią formę zabezpieczenia pozycji konsumentów energii elektrycznej, w tym w zakresie sposobów wymiany danych.

Jeżeli chodzi o „zbyt niską rangę” instrukcji jako dokumentu określającego standardy wymiany informacji to nie podzielam tej opinii. Już obecnie liczne zagadnienia dotyczące wymiany informacji na rynku energii określone są w w/w instrukcji. Zjawisko to wynika ze skomplikowanego charakteru systemu elektroenergetycznego i konieczności zapewnienia elastyczności, której granice określone są każdorazowo przez Prezesa URE. Zupełnie nieefektywne i sprzeczne z wieloletnią praktyką legislacji w obszarze elektroenergetyki byłoby regulowanie zagadnień dot. wymiany informacji w rozporządzeniu. Przyjęta praktyka pozwala na elastyczne wprowadzanie norm zarazem powszechnych jak i zindywidualizowanych o charakterze norm technicznych i proceduralnych. Od czasu opracowania obecnej koncepcji instrukcji nie ma potrzeby określania wspomnianych norm technicznych i proceduralnych w aktach wykonawczych – gdyż w sposób bardziej szczegółowy i elastyczny niż akt wykonawczy czyni to instrukcja ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej.

Warto dodać, że powyższe rozwiązanie nie funkcjonuje wyłącznie w prawie polskim – podobny do instrukcji charakter mają dokumenty opracowywane przez operatorów przesyłowych na podstawie rozporządzeń Komisji Europejskiej wydawanych na rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z

14.08.2009, str. 15, z późn. zm.) – np. art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania (Dz. Urz. UE L 312 z 28.11.2017, str. 6).

Na koniec pragnę zaznaczyć, że w celu wyjścia naprzeciw postulatowi Pana Prezesa, Ministerstwo dookreśli cel w jakim pozyskiwane są dane (art. 11w projektu ustawy), poprzez wskazanie, że odbywa się to np. w celu zapewnienia informacji niezbędnej do rozliczeń za energię elektryczną i usług systemowych, zarządzanie siecią, współpracy z przedsiębiorstwami energetycznymi i realizacji obowiązków wynikających z przepisów określonych w art. 9c PE. Jak również w art. 11z gdzie w części wspólnej należy rozważyć powtórzenie ww. celów (z art. 11w) oraz np. zapewnienie odbiorcom końcowym informacji o zużyciu energii elektrycznej. Jednocześnie Ministerstwo Energii gotowe jest do ewentualnego zaprezentowania i udzielenia dalszych wyjaśnień przedstawicielom UODO w zakresie szczegółów funkcjonowania projektowanego CSIRE.

Z poważaniem

Tadeusz Skobel
podsekretarz stanu

dokument podpisany elektronicznie
371258.1001575.802790